

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 26. septembar 2024. godine
Br. Ref.: RK 2531/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI188/23

Podnosilac

Isuf Gashi

Ocena ustavnosti presude ARJ. br. 521/2023 od 11. maja 2023. godine Vrhovnog suda Kosova

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Isuf Gashi, sa prebivalištem u opštini Podujevo (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [ARJ. br. 521/2023] od 11. maja 2023. godine Vrhovnog suda Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi sa presudom [AA. br. 343/2022] od 20. decembra 2022. godine Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) i presudom [A. br. 934/2019] od 24. februara 2022. godine Osnovnog suda u Prištini, Departman za upravljanje (u daljem tekstu: Osnovni sud).
3. Podnosilac zahteva je osporenu presudu primio 1. juna 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom se navodi da su podnosiocu zahteva povređena prava, zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 20. [Odluke] i 22. [Procesuiranje podnesaka] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25 [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2003 (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 12. septembra 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 18. septembra 2023. godine, predsednica Suda je, odlukom [br. GJR. KI188/23], imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca i odlukom [br. K.SH. KI188/23] Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bajram Ljatifi (predsedavajući), Safet Hoxha i Remzije Istrefi-Peci (članovi).
8. Dana 25. septembra 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.
9. Istog datuma, Sud je dostavio kopiju zahteva Vrhovnom sudu i Osnovnom sudu o registraciji zahteva i tražio od poslednje navedenog da podnese Sudu povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
10. Dana 26. septembra 2023. godine, Sud je primio povratnicu od Osnovnog suda koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
11. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo i tom prilikom otpočeo svoj mandat u Sudu.
12. Dana 4. septembra 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

13. Iz spisa predmeta proizilazi da je neutvrđenog datuma podnosilac podneo zahtev nadležnom organu Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: MUP) da promeni prezime iz „Gashi“ u „Aga“ zbog pesme „Isuf Aga“.
14. Dana 3. aprila 2019. godine, MUB je odlukom [br. 23/04] odbio zahtev podnosioca za promenu prezimena.
15. Iz sudskih odluka predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva 17. aprila 2019. godine podneo tužbeni zahtev protiv odluke [br. 23/04] od 3. aprila 2019. godine MUP-a, kojim je tražio ukidanje odluke i vraćanje predmeta upravnom organu na preispitivanje.
16. Dana 24. februara 2022. godine, Osnovni sud je, presudom [A. br. 934/19], odbio tužbeni zahtev podnosioca zahteva, sa sledećim obrazloženjem: *“U skladu sa članom 6. Administrativnog uputstva br. 19/2015 za uslove i procedure za promenu ličnog imena, tužilac [podnosilac zahteva] pred ovim sudom nije naveo nijedan od razloga predviđenih u članu 6 ovog Administrativnog uputstva; isti je svoju tvrdnju zasnovao na obrazloženju za promenu ličnog imena (prezimena) da je razlog promene prezimena iz Gashi u Aga zbog pesme Isuf Aga, a za sud takav razlog ne ispunjava uslove u vezi sa razlozima iz člana 6. Administrativnog uputstva br. 19/2015 da građanin može promeniti lično ime, jer su ovom odredbom definisani razlozi zbog kojih građanin može promeniti lično ime; konkretno tužilac je naveo da je razlog promene prezimena pesma Isuf Age i zato želi da promeni svoje prezime, kako bih mogao da izrazi razlog definisan članom 6 gore navedenog Administrativnog uputstva i da isti nije pružio nijedan dokaz kojim bi dokazao da je ispunjen uslov, tj. razlog za promenu imena kao što je definisano u članu 6. Administrativnog uputstva br. 19/2015 za uslove i procedure za promenu ličnog imena. U tom smislu, sud je utvrdio da su tužba i tužbeni zahtev tužioca neosnovani”*.
17. Iz sudskih odluka u predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva neutvrđenog datuma uložio žalbu protiv presude [A. br. 934/19] od 24. februara 2022. godine Osnovnog suda zbog: (i) povrede odredaba Zakona o upravnim sporovima i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se usvoji žalba i presuda prvostepenog suda preinači tako da se ukine odluka [br. 23/04] od 3. aprila 2019. godine MUP-a.
18. Dana 20. decembra 2022. godine, Apelacioni sud je, presudom [AA. br. 343/2022], odbio žalbu podnosioca zahteva, sa sledećim obrazloženjem: *“U konkretnom slučaju proizilazi da za lični i čisto individualni podatak organ predstavlja prepreku za promenu, a kriterijum promene dokazuje činjenica da je sadašnje prezime veoma rasprostranjeno, staro i vezano za pleme, dok je prezime koje se traži takođe istorijski povezano sa sličnošću koja asocira na ime tužioca. Ovo veće nije usvojilo ove žalbene tvrdnje, jer je ocenilo da su neodržive i neosnovane, te da nemaju uticaja na dokazivanje drugačijeg činjeničnog stanja, iz razloga što je prvostepeni sud dao dovoljno razloga, tako da je pouzdano i ubedljivo utvrđeno da tužilac ne ispunjava kriterijume navedene u Administrativnom uputstvu (MUP) br. 19/2015 za uslove i proceduru za promenu ličnog imena, odnosno u članu 6, stav 1 i tački 1.9. Stoga, prema oceni veća ovog suda, prvostepeni sud je utvrdio razlog da tužilac nije ispunio kriterijume utvrđene u gore navedenom uputstvu”*.
19. Iz sudskih odluka u predmetu, proizilazi da je podnosilac zahteva, neutvrđenog datuma, podneo zahtev za vanredno preispitivanje presude [AA. br. 343/2022] od 20. decembra 2022. godine Apelacionog suda zbog povrede odredaba Zakona o upravnim

sporovima, sa predlogom da se (i) usvoji njegov zahtev; (ii) ukinu prvostepene i drugostepene presude; i (iii) predmet vrati na presuđivanje.

20. Dana 11. maja 2023. godine, Vrhovni sud je, presudom [ARJ. br. 52/2023], odbio zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke podnosioca zahteva, sa sledećim obrazloženjem: *“Vrhovni sud, isto kao i nižestepeni sudovi, ocenjuje da tužilac [podnosilac zahteva] ne ispunjava zakonske uslove za promenu prezimena iz Gashi u Aga, što je tražio zbog pesme “Isuf Aga”, jer se prema ovoj odredbi, odnosno prema njenim sledećim tačkama od 1.1 do 1.11, gde su posebno propisani uslovi, ne propisuje da se zbog takvog ili analognog razloga može promeniti lično ime. Isto tako, obrazloženje izneto tuženom organu u vezi sa istim zahtevom, koje je drugačije obrazložio, ističući da je prezime Gashi teško upotrebljivo zbog izgovora, ne može se prihvatiti, jer nije prihvaćeno ni od strane tuženog u odlukama prvostepenih i drugostepenih sudova u nedostatku dokaza tužioca, pa se ni po ovom osnovu ne može zaključiti da isti ispunjava zakonske uslove za promenu prezimena predviđene gore navedenom odredbom iz AU br. 19/2015”.*

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim presudom povređena prava zaštićena članovima 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
22. Povodom svoje tvrdnje o povredi člana 31. Ustava, podnosilac zahteva ističe: *„Podnosilac zahteva je u upravnom postupku deponovao dokaze potrebne za promenu prezimena. U svim upravnim i sudskim instancama je ocenjeno da podnosilac zahteva nije podneo dokaze kojima opravdava uslove definisane članom 6. AU br. 19/2015 za promenu prezimena. Čak i Vrhovni sud u svojoj odluci odbijanje obrazlaže opštim nalazima (poslednji pasus na strani 2), dok na strani 3, nakon citiranja nekih od tvrdnji podnosioca zahteva datih u zahtevu, zaključuje, citat: „veće je ove tvrdnje i ostale kao u zahtevu, razmotrio u celini na pravnim osnovama, ali ih ne usvaja kao osnovane... jer je prvostepeni sud ... i drugostepeni sud u celini utvrdio činjenično stanje na zakonskom osnovu, na osnovu odredaba člana 6. AU br. 19/15“?! Takvo obrazloženje ne ispunjava uslove za pravično i nepristrasno suđenje, kako je definisano u članu 31. Ustava Republike Kosovo. Pravično i nepristrasno suđenje podrazumeva i činjenično i pravno obrazloženje odluke kojom se odlučuje o zahtevu stranke u postupku. U konkretnom slučaju, osim pozivanja na zakonsku odredbu, odluka ne sadrži obrazloženje šta zahteva ova odredba za promenu prezimena i šta podnosilac zahteva ne ispunjava iz ovih uslova da mu se odbije promena ličnog imena”.*
23. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da utvrdi da je osporena presuda Vrhovnog suda doneta (i) u suprotnosti sa članovima 24. i 31. Ustava; (ii) da istu ukine; i (iii) vrati stvar na preispitivanje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 24

[Jednakost pred zakonom]

“1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.

2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.
3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene”.

Član 31 **[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]**

- “1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.
 3. Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštititi privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.
 4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.
 5. Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom”.

Član 36 **[Pravo na Privatnost]**

- “1. Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, nepovredivost stana i tajnost pisama, telefona i drugih sredstava opštenja.
2. Kontrola bilo kojeg stana ili drugih privatnih prostorija, neophodna radi vođenja istrage o zločinu, se može sprovoditi samo do neophodnog stepena i samo na osnovu sudske odluke, nakon objašnjavanja razloga neophodnosti takve kontrole. Odstupanje od ovog pravila je dozvoljeno ako je neophodno radi zakonitog lišavanja slobode počinioca krivičnog dela, prikupljanja dokaza koji se mogu izgubiti ili u slučaju otklanjanja neposredne i ozbiljne opasnosti po ljude ili imovinu, na zakonom propisan način. Sud je dužan da odobri ovakva dela na retroaktivan način.
 3. Tajnost pisama, telefonskih razgovora i drugih sredstava opštenja je neotuđivo pravo. Ovo pravo se može uskratiti samo privremeno i na osnovu odluke suda, ako je to neophodno za vođenje krivičnog postupka ili zaštitu zemlje, na zakonom propisan način.
 4. Svako lice ima pravo na zaštitu ličnih podataka. Prikupljanje, držanje, pristup, ispravka i korišćenje istih je regulisano zakonom”.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6 (Pravo na pravično suđenje)

- „1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom

ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

[...]"

Član 8 (Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života)

"1. Svako ima pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske.

2. Javne vlasti se ne smeju mešati u ostvarivanje ovog prava osim ako to nije u skladu sa zakonom i neophodno u demokratskom društvu u interesima nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti ili ekonomske dobrobiti zemlje, radi sprečavanja nereda ili kriminala, radi zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih".

ZAKON BR. 02/L-118 O LIČNOM IMENU

Glava II ISPRAVKA I PROMENA LIČNOG IMENA

Član 10 (bez naslova)

"Građani ima pravo na ispravljanja i promenu ličnog imena".

Član 17 (Promena ličnog imena na osnovu zahteva)

"17.1. Uz zahtev za promenu ličnog imena, podnosilac zahteva treba da priloži potvrdu da nije pod istragom.

17.2. O zahtevu za promenu ličnog imena odlučuju nadležni organ prema prebivalištu, u kome je podnet zahtev.

17.3. Rešenje o promeni ličnog imena dostavlja se Kancelariji matične službe, u kojoj je izvršen upis rođena, odnosno upis sklapanja braka odgovarajućih stranaka.

17.4. Lice koje promeni ime je obavezno da preduzme neophodne postupke kako bi se promenjeno ime pojavilo u ličnim dokumentima uključujući i ličnu kartu, i putne isprave. Civilni registar prosleđuje promenjeno ime odgovarajućim autoritetima".

Član 18 (Prepreke za promenu ličnog imena)

"18.1. Promena ličnog imena neće se dozvoliti licu protiv koga se vodi krivični postupak za delo za koje se goni po službenoj dužnosti ili licu koje je osuđeno za takvo krivično delo, sve dok mu nije izvršena kazna ili sve dok traju pravne posledice kazne, kao ni licu za koje se utvrdi da je zahtev podneo radi izbegavanja zakonom utvrđenih obaveza.

18.2. Ukoliko je lično ime promenjeno građaninu protiv koga se vodi krivični postupak, nadležni organ civilnog stanja u roku od tri dana nakon odobravanja promene, o tome mora obavesti nadležni sud.

18.3. Kancelarija za upis civilnog stanja može da zahteva od suda ili tužilaštva proveru verodostojnosti podataka koje je izneo podnosilac zahteva na članu 17 ovog zakona.

18.4. Ukoliko je lično ime promenjeno na zahtev stranke u upravnom postupku organa civilnog stanja, u narednih pet godina, stranci neće se dozvoliti promena ličnog imena po istom postupku od organa civilnog stanja”.

ADMINISTRATIVNO UPUSTVO (MUP) BR. 19/2015 ZA USLOVE I PROCEDURE ZA PROMENU LIČNOG IMENA

Član 6

(Razlozi za promenu ličnog imena)

“1. Državljanin može da promeni lično ime zbog sledećih razloga:

1.1. Trenutnom lično ime je smešno ili uvredljivo;

1.2. Trenutno lično ime je teško koristiti zbog izgovora.

1.3. lično ime državljana je strano i želi da uzme jedno ime koje olakšava njegov / njen na boravak na Kosovu;

1.4. lično ime, kao datum rođenja je ista sa drugom osobom i na taj način stvara konfuziju;

1.5. lično ime nije u skladu sa polom lica;

1.6. državljanin je promenio veru i želi da promeni i lično ime;

1.7. državljanin želi da doda svom prezime supruge/supruga nakon registracije braka;

1.8. lično ime lica ometa integraciju u društvo;

1.9. Državljanin želi da uzme jedno istorijsko ime njegove porodice iz linije njegovog nasledstva;

1.10. državljanin želi da vrati svoje prezime koje je imao pre njegovog/njenog ako to nije urađeno pre razvoda braka, ili nakon priznavanja poništenog braka;

1.11. Državljanin želi da promeni svoje lično ime zbog toga što je staromodan”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovníkom.

25. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

26. Sud se takođe poziva na član 47. [Individualni zahtevi], član 48. [Tačnost podneska] i član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku”.

27. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud smatra da je podnosilac zahteva: (i) ovlašćena strana; (ii) osporava akt javnog organa, odnosno presudu [ARJ. br. 521/2023] od 11. maja 2023. godine Vrhovnog suda u vezi sa presudom [AA. br. 343/2022] od 20. decembra 2022. godine Apelacionog suda i presudom [A. br. 934/2019] od 24. februara 2022. godine Osnovnog suda; (iii) naglasio je osnovna prava i slobode za koje navodi da su mu povređene; (iv) iscrpeo je sva pravna sredstva propisana zakonom; i (v) podneo je zahtev u zakonski propisanom roku.
28. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 34 [Kriterijumi prihvatljivosti] Poslovnika. Stav 2 pravila 34 Poslovnika propisuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Tačnije, tačka d) stava 1 i stava 2 pravila 34 Poslovnika propisuje:

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

(d) Ako zahtev tacno razjašnjava i adekvatno iznosi činjenice i navode o povredi ustavnih prava ili odredbi.

[...]

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju”.

29. Sud na početku ističe da gore navedeno pravilo, zasnovano kako na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u nastavku teksta: ESLJP), tako i na sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje navedenom da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Specifičnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene merituma, odnosno ukoliko isti ocenjuje da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je to utvrđeno stavom (2) pravila 34. Pravilnika. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. Poslednje navedeni se na osnovu sudske prakse ESLJP i Suda, mogu svrstati u četiri posebne grupe: (i) navodi koji spadaju u navode “četvrtog stepena”; (ii) navodi koji spadaju u navode sa “očiglednim ili evidentnim odsustvom povrede”; (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi; i na kraju, (iv) “konfuzni i nejasni” navodi (vidi predmete ESLJP [Kemmachev protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, paragraf 44 [Trofimchuk protiv Ukraine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine, paragraf 55; [Mentzen protiv Latvije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine, [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25.

- septembra 2008. godine, i predmete Suda [KIO4/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 13. aprila 2021, paragrafi 26; [KI107/21](#), podnosilac *Ramiz Hoti*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 21. oktobra 2021. godine, paragraf 53; i [KIO5/23](#) podnosilac *Branislav Gajin*, Rešenje o neprihvatljivosti, od 17. januara 2024. godine, paragraf 51).
30. U smislu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, prema članu 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
 31. U tom aspektu, i u početku, Sud podseća da se okolnosti konkretnog slučaja odnose na tužbeni zahtev podnosioca podnet Osnovnom sudu protiv odluke [br. 23/04] od 3. aprila 2019. godine MUP-a, kojim je MUP odbio njegov zahtev za promenu prezimena iz „Gashi“ u „Aga“ zbog pesme „Isuf Aga“. Osnovni sud je zaključio da predmetni razlog nije definisan članom 6. Administrativnog uputstva br. 19/2015 za uslove i procedure za promenu ličnog imena i da podnosilac zahteva nije pružio dovoljno dokaza koji opravdavaju promenu prezimena u skladu sa uslovima utvrđenim ovim Administrativnim uputstvom. Ovo obrazloženje Osnovnog suda su podržali i Apelacioni sud i Vrhovni sud, koji su potvrdili presudu Osnovnog suda.
 32. Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da su mu osporenim presudom povređena prava zaštićena članovima 24. i 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, suštinski zbog nepostojanja obrazložene sudske odluke. Sud ističe da podnosilac zahteva ne pokreće navod o povredi suštinskog prava na lično ime, zagarantovanog članom 36. [Pravo na privatnost] Ustava u vezi sa članom 8. (Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života) EKLJP-a.
 33. Stoga, Sud će se u nastavku ograničiti na razmatranje navoda podnosioca zahteva u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku, zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.
 34. U principu, Sud ponavlja da garancije sadržane u članu 31. Ustava i članu 6. EKLJP-a uključuju obavezu sudova da daju dovoljno razloga za svoje odluke (vidi, slučaj ESLJP-a: *H. protiv Belgije*, presuda od 30. novembra 1987. stav 53. i vidi, slučajeve Suda: [KI230/19](#), podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 139, i slučaj: [KI87/18](#), podnosilac zahteva: *IF Skadiforsikring*, presuda od 27. februara 2019. godine, stav 44, i [KI143/22](#), podnosilac zahteva: *Hidroenergji D.O.O.*, presuda od 15. decembra 2022. godine, stav 113). Obrazložena sudska odluka pokazuje strankama da je njihov slučaj zaista razmotren.
 35. Sud takođe naglašava da na osnovu svoje sudske prakse, prilikom ocene principa koji se odnosi na pravilno sprovođenje pravde, odluke sudova moraju sadržati obrazloženje na kome se zasnivaju. Mera u kojoj se primenjuje obaveza davanja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u smislu okolnosti konkretnog slučaja. Moraju se razmotriti suštinski argumenti podnosioca zahteva i dati razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi na sličan način slučajeve ESLJP-a: [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 29. januara 1999. godine, stav 29; [Hiro Balani protiv Španije](#), br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27; i [Higgins i drugi protiv Francuske](#), presuda od 19. februara 1998. godine, stav 42, vidi, takođe, slučaj Suda: [KI97/16](#), podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 4. decembra 2017. godine, stav 48; i slučaj [KI87/18](#), podnosilac zahteva: *IF Skadeforsikring*, gore citiran, stav 48). Ne zahtevajući detaljan

odgovor na svaki navod podnosioca zahteva, ova obaveza znači da strane u sudskom postupku mogu očekivati da dobiju konkretan i izričit odgovor na svoje tvrdnje koje su odlučujuće za ishod postupka (vidi, slučaj: *Moreira Ferreira protiv Portugalije*, presuda od 5. jula 2011. godine, stav 84, i sve reference koje su tu korišćene; kao i slučajeve Suda: KI230/19, podnosilac zahteva: *Albert Rakipi*, gore citiran, stav 137, KI107/21, podnosilac zahteva: *Ramiz Hoti*, gore citiran, stav 69).

36. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, Sud podseća da je Vrhovni sud presudom [ARJ. br. 521/2023] od 11. maja 2023. godine, odbio kao neosnovan zahtev za vanredno preispitivanje odluke koju je podneo podnosilac zahteva i potvrdio presude redovnih sudova kojima je odbijen zahtev podnosioca za promenu prezimena iz „Gashi“ u „Aga“ zbog pesme „Isuf Aga“.
37. Sud ponavlja navode podnosioca zahteva o nedostatku obrazloženja sudskih odluka, odnosno da u konkretnom slučaju odluka ne sadrži obrazloženje o tome šta zahtevaju zakonske odredbe za promenu prezimena i šta nije ispunio podnosilac zahteva od tih uslova.
38. U tom smislu, Sud ističe da podnosilac zahteva podvlači da je “[...] u upravnom postupku podneo dokaze potrebne za promenu prezimena. U svim upravnim i sudskim instancama je ocenjeno da podnosilac zahteva nije podneo dokaze kojima obrazlože uslove propisane u članu 6 AU br. 19/2015 za promenu prezimena. Čak i Vrhovni sud u svojoj odluci odbijanje obrazlaže opštim nalazima (poslednji pasus na strani 2), dok na strani 3, nakon citiranja nekih od tvrdnji podnosioca zahteva datih u zahtevu, zaključuje, citat: „veće je ove tvrdnje i ostale kao u zahtevu, razmotrio u celini na pravnim osnovama, ali ih ne usvaja kao osnovane ... jer je prvostepeni sud ... i drugostepeni sud u celini utvrdio činjenično stanje na zakonskom osnovu, na osnovu odredaba člana 6. AU br. 19/15“?! Takvo obrazloženje ne ispunjava uslove za pravično i nepristrasno suđenje, kako je definisano u članu 31. Ustava Republike Kosovo. Pravično i nepristrasno suđenje podrazumeva i činjenično i pravno obrazloženje odluke kojom se odlučuje o zahtevu stranke u postupku. U konkretnom slučaju, osim pozivanja na zakonsku odredbu, odluka ne sadrži obrazloženje šta zahteva ova odredba za promenu prezimena i šta podnosilac zahteva ne ispunjava iz ovih uslova da mu se odbije promena ličnog imena”.
39. U tom smislu, Sud prvo ističe određene delove iz obrazloženja presude [A. br. 934/19] od 24. februara 2022. godine Osnovnog suda na sledeći način: “U smislu člana 6. Administrativnog uputstva br. 19/2015 za uslove i procedure za promenu ličnog imena, tužilac [podnosilac zahteva] pred ovim sudom nije izneo nijedan od razloga koji su propisani u članu 6 ovog Administrativnog uputstva; isti je svoju tvrdnju zasnovao na obrazloženju za promenu ličnog imena (prezimena) da je razlog promene prezimena iz Gashi u Aga zbog pesme Isuf Aga, a za sud takav razlog ne ispunjava uslove u vezi sa razlozima iz člana 6. Administrativnog uputstva br. 19/2015 da građanin može promeniti lično ime, jer su ovom odredbom definisani razlozi zbog kojih građanin može promeniti lično ime; konkretno tužilac je naveo da je razlog promene prezimena pesma Isuf Age i zato želi da promeni svoje prezime, kako bih mogao da izrazi razlog definisan članom 6 gore navedenog Administrativnog uputstva i da isti nije pružio nijedan dokaz kojim bi dokazao da je ispunjen uslov, tj. razlog za promenu imena kao što je definisano u članu 6. Administrativnog uputstva br. 19/2015 za uslove i procedure za promenu ličnog imena. U tom smislu, sud je utvrdio da su tužba i tužbeni zahtev tužioca neosnovani”.
40. Sud ponavlja i obrazloženje Apelacionog suda iz presude [AA. br. 343/2022] od 20. decembra 2022. godine, koji je obrazložio: “U konkretnom slučaju proizilazi da za lični i čisto individualni podatak organ predstavlja prepreku za promenu, a

kriterijum promene dokazuje činjenica da je sadašnje prezime veoma rasprostranjeno, staro i vezano za pleme, dok je prezime koje se traži takođe istorijski povezano sa sličnošću koja asocira na ime tužioca. Ovo veće nije usvojilo ove žalbene tvrdnje, jer je ocenilo da su neodržive i neosnovane, te da nemaju uticaja na dokazivanje drugačijeg činjeničnog stanja, iz razloga što je prvostepeni sud dao dovoljno razloga, tako da je pouzdano i ubedljivo utvrđeno da tužilac ne ispunjava kriterijume navedene u Administrativnom uputstvu (MUP) br. 19/2015 za uslove i proceduru za promenu ličnog imena, odnosno u članu 6, stav 1 i tački 1.9. Stoga, prema oceni veća ovog suda, prvostepeni sud je utvrdio razlog da tužilac nije ispunio kriterijume utvrđene u gore navedenom uputstvu”.

41. Sud takođe podseća da što se tiče gore navedenog navoda podnosioca zahteva, Vrhovni sud je u presudi [ARJ. br. 521/2023] od 11. maja 2023. godine ocenio sledeće: “Vrhovni sud, isto kao i nižestepeni sudovi, ocenjuje da tužilac [podnosilac zahteva] ne ispunjava zakonske uslove za promenu prezimena iz Gashi u Aga, što je tražio zbog pesme “Isuf Aga”, jer se prema ovoj odredbi, odnosno prema njenim sledećim tačkama od 1.1 do 1.11, gde su posebno propisani uslovi, ne propisuje da se zbog takvog ili analognog razloga može promeniti lično ime. Isto tako, obrazloženje izneto tuženom organu u vezi sa istim zahtevom, koje je drugačije obrazložio, ističući da je prezime Gashi teško upotrebljivo zbog izgovora, ne može se prihvatiti, jer nije prihvaćeno ni od strane tuženog u odlukama prvostepenih i drugostepenih sudova u nedostatku dokaza tužioca, pa se ni po ovom osnovu ne može zaključiti da isti ispunjava zakonske uslove za promenu prezimena predviđene gore navedenom odredbom iz AU br. 19/2015”.
42. S tim u vezi, Sud, na osnovu opštih načela u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku, koji su gore razrađeni, podseća da su u rešavanju navoda relevantnih podnosilaca zahteva, redovni sudovi dužni da daju odgovore, između ostalog, u vezi sa onim navodima koji su bitni ili odlučni za okolnosti slučaja.
43. Sud primećuje da su redovni sudovi u suštini odbili zahtev podnosioca za promenu prezimena, jer je on: (i) pružio razlog za promenu prezimena, koji nije naveden u članu 6. (Razlozi za promenu ličnog imena) Administrativnog uputstva (MIB) br. 19/2015 za uslove i procedure za promenu ličnog imena (u daljem tekstu: Administrativno uputstvo za promenu ličnog imena) i da (ii) nije pružio druge dokaze za dokazivanje drugih razloga koji bi mogli biti prihvatljivi prema predmetnom administrativnom uputstvu.
44. Sud se u nastavku poziva i na član 6. Administrativnog uputstva za promenu ličnog imena, koji propisuje: “1. *Državljanin može da promeni lično ime zbog sledećih razloga:*
 - “1.1. *Trenutnom lično ime je smešno ili uvredljivo;*
 - 1.2. *Trenutno lično ime je teško koristiti zbog izgovora.*
 - 1.3. *lično ime državljana je strano i želi da uzme jedno ime koje olakšava njegov / njen na boravak na Kosovu;*
 - 1.4. *lično ime, kao datum rođenja je ista sa drugom osobom i na taj način stvara konfuziju;*
 - 1.5. *lično ime nije u skladu sa polom lica;*
 - 1.6. *državljanin je promenio veru i želi da promeni i lično ime;*
 - 1.7. *državljanin želi da doda svom prezime supruge/supruga nakon registracije braka;*
 - 1.8. *lično ime lica ometa integraciju u društvo;*
 - 1.9. *Državljanin želi da uzme jedno istorijsko ime njegove porodice iz linije njegovog nasledstva;*

1.10. državljanin želi da vrati svoje prezime koje je imao pre njegovog/njenog ako to nije urađeno pre razvoda braka, ili nakon priznavanja poništenog braka;
1.11. Državljanin želi da promeni svoje lično ime zbog toga što je staromodan”.

45. Sud primećuje da gore navedena odredba sadrži iscrpan spisak razloga za promenu ličnog imena. S tim u vezi, Sud smatra da je obrazloženje koje je dao Vrhovni sud u pogledu njegovog tumačenja u vezi sa razlozima promene ličnog imena u osporenoj presudi, uspelo da objasni odnos između iznetih činjenica i primene pravnog osnova na koju se pozvao, odnosno na koji način dolaze u međusobnu korelaciju i kako su uticali na odluku Vrhovnog suda da potvrdi odluke nižestepenih sudova, odnosno Apelacionog suda i Osnovnog suda.
46. Sud ponavlja da je Vrhovni sud, svojom osporenom presudom, rešio tvrdnje podnosioca zahteva iznete u njegovom zahtevu, te stoga smatra da ne rezultira da su sprovedeni postupci rezultirali „proizvoljnim“ ili „očigledno neobrazloženim“ zaključcima što bi učinilo njihovo odlučivanje nekompatibilnim sa standardima obrazložene i razumne sudske odluke (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Suda: [KI55/19](#), podnosilac zahteva: *Ramadan Osmani*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. januara 2020. godine, stav 46).
47. U tom kontekstu, Sud, na osnovu gore navedenih pojašnjenja, a posebno uzimajući u obzir tvrdnje koje su izneli podnosioci zahteva i činjenice koje su oni izneli, kao i gore navedeno obrazloženje redovnih sudova, smatra da osporenu presudu Vrhovnog suda ne karakteriše nedostatak obrazložene sudske odluke.
48. Shodno tome, tvrdnja podnosioca zahteva u pogledu nedostatka obrazložene sudske odluke u smislu člana 31. Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. EKLJP-a je očigledno neosnovana na ustavnim osnovama usled „odsustva očigledne ili evidentne povrede”, kako je definisano pravilom 34 (2) Poslovnika.
49. S druge strane, Sud primećuje da podnosilac zahteva, pored tvrdnje o povredi prava na obrazloženu sudsku odluku, navodi i povredu člana 24. Ustava. Međutim, u tom kontekstu, isti samo pominje ovaj član, ali ne razrađuje i pojašnjava dalje kako je i zašto ovaj član povređen od strane Vrhovnog suda. Kao što je izraženo u drugim slučajevima, Sud ponavlja svoj stav da samo pominjanje i citiranje članova Ustava ili drugih međunarodnih instrumenata nije dovoljno da bi se pokrenule tvrdnje o povredi ustavnih prava. Kada se tvrdi povreda prava zagarantovanih Ustavom i EKLJP-om, podnosilac zahteva mora da iznese ubedljive dokaze i argumente da dokaže navodne povrede (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda: [KI175/20](#), podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. aprila 2021. godine, stav 81; [KI166/20](#) podnosilac zahteva: *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. decembra 2020. godine, stav 52; [KI04/21](#), podnositeljka zahteva: *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. maja 2021. godine, stavovi 38-39, i [KI64/22](#), podnosilac: *Vatani Shpk*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. septembra 2022. godine, stav 77).
50. Stoga, Sud utvrđuje da navod podnosioca zahteva o povredi člana 24. Ustava, na ustavnim osnovama, treba da se proglasi očigledno neosnovan u kategoriji „nepotkrepljenih i neobrazloženih” navoda, kao što je propisano članom 48. Zakona i članom 34 (1) (d) i (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113 (1) i (7) i 116 (2) Ustava, članovima 20, 47 i 48. Zakona i u skladu sa pravilima 34 (1) (d) i (2) i 48 (1) (b) Poslovnika, dana 4. septembra 2024. godine:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI, jednoglasno, zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 4, člana 20. Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5, člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani